

Sygn. akt III AUa 539/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.**

o emeryturę

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 lutego 2015 r. sygn. akt IV U 1002/14

z m i e n i a zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 539/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 18 lutego 2015 r. zmienił zaskarżoną przez wnioskodawcę M. S. decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z dnia 8 lipca 2014 r. odmawiającą przyznania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy emeryturę począwszy od dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy przyjął za bezsporne, że M. S., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a wniosek o emeryturę złożył w dniu 24 czerwca 2014 r. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w dniu 21 września 1970 r. pomiędzy M. S. i Spółdzielnią (...) w G. została zawarta umowa o naukę zawodu, zgodnie z którą wnioskodawca w wieku 16 lat rozpoczął odbywanie nauki zawodu na stanowisku stolarza budowlanego. Od dnia 1 września 1970 roku do dnia 30 września 1973 r. wnioskodawca zatrudniony był w Spółdzielczych Zakładach (...), Spółdzielni Pracy (...) w G.

z siedzibą w B. w pełnym wymiarze czasu pracy jako uczeń zawodu stolarskiego (3 lata i 1 miesiąc). Zgodnie z § 4 pkt 2 umowy o naukę zawodu czas pracy ucznia w wieku powyżej 16 lat wynosił 8 godzin dziennie. Z dniem 1 października 1973 r. na podstawie zaświadczenia kwalifikacyjnego nr (...)wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisko „pomocnik przy obróbce drewna” (odbycie wstępnego stażu pracy) z wynagrodzeniem w II grupie kwalifikacyjnej i był zatrudniony na tym stanowisku do dnia 15 lutego 1977 r. (3 lata, 4 miesiące i 15 dni). Od dnia 17 lutego 1977 r. do dnia 16 grudnia 1978 r. wnioskodawca odbywał czynną służbę wojskową. Z dniem 1 stycznia 1979 r. został ponownie przyjęty do pracy, tym razem na stanowisko stolarza usługowego – meblowego w (...)Zakładach (...), (...) Pracy (...) w G. z siedzibą w B., w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał pracę na tym stanowisku do 1988 r. W latach 1980, 1981, 1986 - 1988 otrzymywał dodatek za wykonywanie pracy w warunkach szkodliwych. Na przestrzeni okresu przypadającego od dnia 1 września 1970 r. do 1988 r. 90 % czasu pracy zajmowało wnioskodawcy wykonywanie w warunkach szkodliwych czynności z zakresu lakierowania, okleinowania, polerowania, czyszczenia drewna (płyty), jedynie chwilowo wnioskodawca w tym okresie wykonywał inne czynności, takie jak skręcanie mebli, cięcie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ wnioskodawca wykazał co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach i w konsekwencji spełnia wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie emerytury w wieku obniżonym wynikające z art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd wskazał, że zgodnie z wykazem A, działem VI, poz. 8 cyt. rozporządzenia za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się osoby zajmujące się politurowaniem ręcznym, a tego rodzaju pracę wykonywał wnioskodawca. Sąd Okręgowy podniósł, że z materiału dowodowego wynika, że od 1 września 1970 r. do 30 września 1973 r. (3 lata i 1 miesiąc) wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy jako uczeń zawodu stolarskiego. W orzecznictwie przyjmuje się natomiast, że okres nauki zawodu odbywanej przed dniem 1 stycznia 1975 r. w ramach umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy, był w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych okresem zatrudnienia w ramach stosunku pracy (tak np. Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 9 maja 2013 r. sygn. akt III AUa 280/13). Ponadto przyjmuje się, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 marca 2012 r. III UK 92/11). Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę odbywającego naukę zawodu jako uczeń zawodu stolarskiego sprowadzały się do świadczenia pracy

w warunkach szkodliwych w pełnym wymiarze czasu pracy. Z dniem 1 października 1973 r. wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisko pomocnika przy obróbce drewna (odbycie wstępnego stażu pracy) z wynagrodzeniem w II grupie kwalifikacyjnej i był zatrudniony na tym stanowisku do dnia 15 lutego 1977 r. (3 lata, 4 miesiące i 15 dni). Z dniem 1 stycznia 1979 roku odwołujący został ponownie przyjęty do pracy tym razem na stanowisku stolarza usługowego – meblowego w Spółdzielczych Zakładach (...), Spółdzielni Pracy (...) w G. z siedzibą w B. w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywał pracę na wyżej wymienionym stanowisku do 1988 r. Oceniając charakter pracy świadczonej przez wnioskodawcę w powyższych okresach Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wnioskodawca od 1 września 1970 r. do 1988 r.

(z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej) wykonywał pracę w warunkach szkodliwych: zajmował się lakierowaniem, okleinowaniem, polerowaniem, czyszczeniem drewna (płyty) przez 90 % czasu pracy, natomiast tylko chwilowo wykonywał inne czynności typu skręcanie mebli, cięcie. W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co stanowi podstawę do przyznania mu emerytury w wieku obniżonym na zasadzie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Mając to na względzie Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach od

dnia 25 czerwca 2014 r. Ustalając początkową datę przysługiwania emerytury Sąd miał na względzie, że w dniu 24 czerwca 2014 r. M. S. złożył wniosek o emeryturę, jak również w tej dacie ukończył 60 lat.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że okres odbywania przez młodocianego pracownika praktycznej nauki zawodu jest okresem świadczenia pracy w szczególnych warunkach, jak również poprzez uznanie, że praca wykonywana przez wnioskodawcę na stanowisku stolarza odpowiada pracy w szczególnych warunkach ujętej w wykazie A dziale VI poz. 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W oparciu o takie zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania od decyzji z dnia 8 lipca 2014 r. Apelujący wywodził, że okres odbywania przez wnioskodawcę praktycznej nauki zawodu nie może być uznany za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Przeciwno możliwości takiego zakwalifikowania okresu praktycznej nauki zawodu wypowiadał się bowiem w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy (por. wyroki SN z dnia 24 kwietnia 2009 r. II UK 334/0 i z dnia 23 stycznia 2012 r. II UK 96/11), jak i tutaj Sąd Apelacyjny (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 12 września 2012 r. III AUa 414/12). W ocenie apelującego okres praktycznej nauki zawodu nie odpowiada świadczeniu pracy w szczególnych warunkach na zasadach wynikających z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Skarżący podnosił, że praca w szczególnych warunkach nie była też wykonywana przez wnioskodawcę na stanowiskach stolarza i pomocnika przy obróbce drewna. Podsumowując stwierdził, że wobec nie wykazania przez wnioskodawcę 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach nie było podstaw do przyznania mu emerytury w wieku obniżonym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest uzasadniona.

Wywieziona przez organ rentowy apelacja prowadzi do zmiany zaskarżonego wyroku, ponieważ trafny jest zarzut apelacji, że wnioskodawca nie legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd I instancji ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy z naruszeniem reguł wynikających z art. 233 § 1 kpc, ponieważ ocena ta nie była wszechstronna i całościowa. Ponadto Sąd I instancji dopuścił się naruszenia prawa materialnego uznając, że w okresie od 1 września 1970 r. do 1988 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o jakiej jest mowa w wykazie A dziale VI poz. 8 - stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr. 8, poz. 43 ze zm.). Wnioskodawca ubiegając się o przyznanie emerytury w wieku obniżonym swoje uprawnienie do tego świadczenia wywodził z faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, która to praca w jego ocenie miała być świadczona w czasie zatrudnienia w Spółdzielczych Zakładach (...), Spółdzielni Pracy (...) w G. z siedzibą w B.. Kwestia przysługiwania wnioskodawcy prawa do emerytury wymagała rozważenia w oparciu o przepisy art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedn. tekst Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). W świetle tych przepisów przyznanie emerytury w wieku obniżonym uzależnione jest od: osiągnięcia na dzień 1 stycznia 1999 r. okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego dla mężczyzn co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 - letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, nie przystąpienia do OFE i osiągnięcia wieku wynoszącego dla mężczyzn 60 lat. Jak prawidłowo wywiódł Sąd I instancji spór w sprawie ograniczał się do zagadnienia legitymowania się przez wnioskodawcę wymaganym stażem pracy w szczególnych warunkach. Sąd

I instancji prowadząc postępowanie dowodowe dotyczące charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornym okresie dopuścił dowód z zeznań wnioskodawcy, zeznań świadków S. O. i K. O. (1), jak i dokumentów zalegających w aktach osobowych wnioskodawcy i w jego aktach rentowych. Sąd Apelacyjny dokonał ponownego rozważenia tak zebranego materiału dowodowego

i uznał, że materiał ten nie daje podstaw do podzielenia ustaleń zaskarżonego wyroku, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymował się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do okresu przypadającego od 21 września 1970 r. do 30 września 1973 r., kiedy to wnioskodawca był zatrudniony jako uczeń zawodu, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że czynności wykonywane w tym okresie przez wnioskodawcę nie mogą zostać zakwalifikowane jako praca w szczególnych warunkach. Prowadząc rozważania prawne na temat charakteru prawnego zatrudnienia na podstawie umowy o naukę zawodu Sąd I instancji trafnie wskazał, że co do zasady okres nauki zawodu odbywanej w ramach umowy o naukę zawodu należy uznać za okres zatrudnienia w ramach stosunku pracy i że nie jest to samoistnie wystarczające do uznania takiego zatrudnienia za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Takie stanowisko prezentowane jest

w orzecznictwie Sądu Najwyższego, np. w wyroku z dnia 24 kwietnia 2009 r. II UK 334/08 (OSNP 2010/23-24/294) wyrażony został pogląd, że młodociany odbywający naukę zawodu w ramach umowy zawartej z zakładem pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. nr 45, poz. 226 ze zm.) posiadał status pracownika w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym oraz ubezpieczeniu społecznym.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wywiódł m.in., że dla spełnienia wymagania wykonywania pracy w szczególnych warunkach – dla celów emerytalnych istotne jest to, czy taka praca była przez pracownika faktycznie wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla stanowiska, na którym takie warunki występowały. Podobnie Sąd Najwyższy wypowiedział się np. w wyroku z dnia 20 stycznia 2011 r. II UK 169/10 LEX nr 786387. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę na to, że w rozpoznawanej sprawie, Sąd I instancji dokonując oceny charakteru pracy świadczonej przez wnioskodawcę w ramach nauki zawodu niezasadnie pominął w całości zeznania świadka K. O. (2), który wskazywał, iż wnioskodawca pracując jako uczeń zawodu świadczył pracę przez 6 godzin dziennie. Jak wynika z uzasadnienia wyroku (k. 29 w aktach sądowych, str. 4 uzasadnienia wyroku) Sąd I instancji odmawiając wiarygodności zeznaniom tego świadka przeciwstawił im postanowienia zawartej przez wnioskodawcę umowy o naukę zawodu, tyle tylko, że postanowienia tej umowy Sąd potraktował wybiórczo, w istocie rzeczy oparł się bowiem na jednym tylko zapisie umowy (tj. § 4 pkt 2 umowy), całkowicie pomijając inne. Z powołanego przez Sąd I instancji przepisu § 4 pkt 2 umowy o naukę zawodu z dnia 21 września 1970 r. wynika, że czas pracy dla ucznia w wieku powyżej 16 lat wynosi 8 godzin dziennie, w soboty 6 godzin, łącznie 46 godzin tygodniowo. Na podstawie tego właśnie przepisu Sąd I instancji przyjął, że skoro wnioskodawca umowę o naukę zawodu zawarł po ukończeniu 16 roku życia, to pracował w wymiarze 8 godzin dziennie. Trzeba jednak zwrócić uwagę na to, że

z przepisu § 4 pkt 3 tej umowy wynika, że do czasu pracy ucznia w wieku 15-18 lat wlicza się czas faktycznego doksztalcania bez względu na to, czy nauka odbywa się w godzinach pracy czy poza godzinami pracy, jednakże w wymiarze nie większym niż 18 godzin tygodniowo. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę na to, że takie „faktyczne doksztalcanie” to nic innego, jak odbywane przez ucznia zajęcia teoretyczne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego takie sformułowanie zawarte w § 4 pkt 3 umowy o naukę zawodu uzasadnia przyjęcie, że w okresie odbywania nauki zawodu wnioskodawca nie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym dla osoby objętej nauką zawodu, ponieważ część nominalnego 8 - godzinnego dnia pracy w istocie zajmowało mu doksztalcanie. Skoro z umowy wynika, że takie doksztalcanie wliczane do czasu pracy zajmowało maksymalnie 18 godzin tygodniowo, to przemawia to za wiarygodnością relacji świadka K. O. (2), że w okresie odbywania nauki zawodu faktyczny czas pracy wnioskodawcy wynosił około 6 godzin dziennie. Przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Tym samym realizowanie przez wnioskodawcę doksztalcania w ramach wymiaru czasu pracy przewidzianego dla ucznia nauki zawodu nie daje się pogodzić z dyspozycją cyt. § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., co uniemożliwia zakwalifikowanie okresu zatrudnienia w ramach umowy o naukę zawodu jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Trzeba mieć również na względzie, że wnioskodawca jako uczeń zawodu na stanowisku stolarza budowlanego musiał wykonywać różnorodne czynności wchodzące w zakres obowiązków stolarza budowlanego, skoro przyuczał się dopiero do zawodu. Tymczasem w świetle załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - wykazu A działu VI „W leśnictwie, przemyśle drzewnym i papierniczym”, ustawodawca w poz. 8 za pracę w szczególnych warunkach uznał wyłącznie pracę polegającą na politurowaniu ręcznym. Brak jest podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca jako uczeń zawodu wykonywał wyłącznie czynności z zakresu politurowania ręcznego, a więc również i ta okoliczność nie pozwala na zakwalifikowanie okresu zatrudnienia w ramach umowy o naukę zawodu jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie można też uznać, że praca w szczególnych warunkach była wykonywana przez wnioskodawcę w okresie od 1 października 1973 r. do 15 lutego 1977 r. na stanowisku pomocnika przy obróbce drewna oraz

w okresie od 1 stycznia 1979 r. do 1988 r. (po powrocie ze służby wojskowej) na stanowisku stolarza usługowego – meblowego. Dokonując oceny charakteru czynności wykonywanych wówczas przez wnioskodawcę trzeba mieć na względzie przedmiot działalności (produkcji) zakładu pracy zatrudniającego wnioskodawcę, co uzasadnia odwołania się do zamieszczonego w wykazie A stanowiącym załącznik do cytowanego wyżej rozporządzenia – działu VI obejmującego prace uznane przez ustawodawcę za wykonywane w szczególnych warunkach w ramach „leśnictwa, przemysłu drzewnego i papierniczego”. Spośród rodzajów prac wymienionych w tym dziale VI, na gruncie rozpoznawanej sprawy uzasadnione byłoby odwołanie się do poz. 8 obejmującej prace przy politurowaniu ręcznym. Politurowanie to technika wykańczania powierzchni, polegająca na nanoszeniu politury na gotową i gładką powierzchnię. Czynność tę powtarza się wielokrotnie, z kilkugodzinnymi (dla wyschnięcia) przerwami po kilku warstwach politury o tym samym stężeniu. Już z samych ustaleń Sądu I instancji wynika, że nie było możliwe, aby czynności stanowiące politurowanie ręczne wykonywane były stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez wnioskodawcę. Z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika, że wśród czynności wykonywanych przez wnioskodawcę znajdowało się także lakierowanie ręczne, które stanowi pracę ujętą w wykazie A dziale XIV poz. 17. Jednak także i to lakierowanie ręczne nie było realizowane przez wnioskodawcę w pełnym wymiarze czasu pracy, skoro Sąd I instancji ustalił, iż niezależnie od lakierowania ręcznego wnioskodawca zajmował się czynnościami takimi, jak okleinowanie, polerowanie, czyszczenie drewna (płyt), skręcanie mebli, cięcie. Ta ustalona różnorodność czynności pracowniczych podlegających wykonywaniu przez wnioskodawcę znajduje swoje racjonalne uzasadnienie w tym, że zakład pracy zatrudniający wnioskodawcę był zakładem niewielkim, a tym samym trudno było o daleko posuniętą specjalizację wśród zatrudnionych tam pracowników. Nie można więc uznać, aby w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego wykazane zostało wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w okresach od 1 października 1973 r. do 15 lutego 1977 r. na stanowisku pomocnika przy obróbce drewna i od 1 stycznia 1979 r. do 1988 r. na stanowisku stolarza usługowego – meblowego. Na podkreślenie zasługuje, że emerytura z tytułu pracy w szczególnych warunkach to świadczenie o charakterze szczególnym, przyznawane w drodze odstępstwa od obowiązującej ogół ubezpieczonych zasady powszechnego wieku emerytalnego. Stąd też wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie tej emerytury muszą być wykładane w sposób ścisły i precyzyjny. Przesłanki te muszą także zostać wykazane w sposób nie budzący wątpliwości. Określone czynności pracownicze mogą zostać uznane za pracę w szczególnych warunkach nie na podstawie subiektywnego przeświadczenia osoby ubiegającej się o przyznanie emerytury, lecz wyłącznie ze względu na charakter faktycznie wykonywanych czynności tj. rodzaj powierzonej pracy i jej wykonywanie w warunkach określonych

w § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II UK 21/10, LEX nr 619638; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, LEX nr 1455235). Twierdzenia wnioskodawcy co do tego, że przez cały czas zatrudnienia w Spółdzielczych Zakładach (...), Spółdzielni Pracy (...) w G. z siedzibą w B. wykonywał przez 8 godzin dziennie pracę w szczególnych warunkach nie zostały wykazane. Zauważyć należy, że wiarygodność tych twierdzeń budzi zastrzeżenia

przede wszystkim z tego względu, iż wbrew tym twierdzeniom ustalić należy, że w czasie odbywania nauki zawodu wnioskodawca nie mógł pracować w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie można też dać wiary wnioskodawcy, że pracę w szczególnych warunkach miałby on wykonywać u swojego pracodawcy do dnia 14 stycznia 1991 r., ponieważ z akt osobowych wynika, że w 1989 r. wnioskodawca przebywał na budowie eksportowej w K. i najprawdopodobniej pracę na tej budowie wykonywał co najmniej do końca 1989 r.

Reasumując Sąd Apelacyjny stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał, aby przez okres co najmniej 15 lat wykonywał pracę w szczególnych, wobec czego brak jest podstaw do przyznania mu emerytury w wieku obniżonym na zasadzie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając to na względzie Sąd Apelacyjny, orzekając na zasadzie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

SSA Marta Fidzińska-Juszczak SSA Monika Kowalska SSO(del) Krzysztof Hejosz